

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра соціальної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____
“ ____ ” _____ 20 ____ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ

_____ ПП 11 _____ -

напрямок підготовки _____ 053 «Психологія» _____
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність _____
(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація _____
(назва спеціалізації)

інститут, факультет _____ філософський
(назва інституту, факультету)

Робоча програма Психологія управління
для студентів за напрямом підготовки 053 «Психологія».

„29” серпня 2017 р. – __ с.

Розробники:

Чуйко Оксана Михайлівна, доцент кафедри соціальної психології, кандидат психологічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної психології

Протокол від “29” __серпня_2017р. № 1

Завідувач кафедри соціальної психології

_____ (Заграй Л.Д.)
(підпис) (прізвище та ініціали)
“ ____ ” _____ 20__ р.

Схвалено методичною комісією факультету, інституту.

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ р. № ____

“ ____ ” _____ 20__ р.

Голова _____
(підпис)

(Пятківський Р.О.)
(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік
© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Семестр V

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань _05 соціально-поведінкові науки __ (шифр і назва)	Нормативна	
	Напрямок підготовки _053_ «Психологія» (шифр і назва)		
Модулів –	Спеціальність (професійне спрямування): _____	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		3-й	3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		VI- й	VI-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: _»Бакалавр»_ _____	Лекції	
		12 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	2 год.
		Лабораторні	
		__ год.	__ год.
		Самостійна робота	
60 год.	80 год.		
Індивідуальні завдання: __			
		год.	
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35%/65%

для заочної форми навчання – 11%/89%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розкрити психологічні закономірності управлінської діяльності, дати студентам знання, що застосовуються при вирішенні проблеми управління організацією та її членами.

Завдання :

- Розкрити теоретичні поняття і положення психології управління, сучасні підходи до розуміння управлінської діяльності, структуру та категоріальний апарат психології управління, психологічні закономірності управлінської діяльності, методи психологічних досліджень в управлінні;
- Навчити студентів використовувати одержані знання для забезпечення ефективної управлінської діяльності, реалізовувати основні напрями роботи практичного психолога в управлінській практиці.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- теоретико-методологічні основи психології управління, основні поняття психології управління, міждисциплінарні зв'язки, історію становлення та розвитку психології управління;
- психологію управлінської діяльності, психологічні основи професіоналізму, морально-психологічні та соціокультурні засади управління, психологічний зміст функцій управління;
- психологію особистості керівника, його професійно важливі якості та риси, характеристику стилів керівництва, комунікативні навички управлінця, психологію досягнення кар'єри керівником;
- психологію організації, феномени відповідальності та влади в організації, психологічні особливості командування, особливості управління організацією у ситуації нововведення; психологію конфлікту та формування сприятливого соціально-психологічного клімату в організації;
- психологічні аспекти управління людськими ресурсами;

вміти:

- ...аналізувати основні поняття та теоретичні положення психології управління;
- ...демонструвати практичні навички ділового спілкування, адекватного сприймання і здійснення ефективного психологічного впливу на членів групи, подолання труднощів у сфері спільної діяльності, розв'язання конфліктів;
- ...застосовувати методи психології управління в практичній діяльності, розробляти рекомендації щодо становлення і розвитку керівника, встановлювати ділові контакти,
- ...підбирати і використовувати активні методи навчання для активізації діяльності персоналу;
- ...проводити просвітницьку, психодіагностичну, експертну, психокорекційну, психоконсультативну та психотерапевтичну роботи із проблем управлінської діяльності.

Міждисциплінарні зв'язки:

Соціальна психологія, загальна психологія, психологія праці, психологія мотивації, психологія конфлікту, психологія професійної орієнтації

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Психологія управління як галузь психологічного знання.

Поняття предмета психології управління. Відсутність єдиного розуміння предмета психології управління. Підходи до визначення предмета психології управління.

Основні завдання психології управління. Зв'язок завдань і функцій психології управління. Види функцій: теоретико-пізнавальна, прогностична, інформаційна, соціально-психологічна, етнопсихологічна, гуманістична, прикладна та ін.

Структура психології управління. Зв'язок структури із завданнями і функціями психології управління. Основні поняття психології управління: соціальне управління, керівник, менеджер, комунікативний потенціал керівника, організація, управлінська кар'єра, мотиваційна сфера керівника, стиль керівництва, управлінська діяльність, ділове спілкування, людський чинник та ін.

Психологія управління як галузь психологічної науки. Міждисциплінарні зв'язки психології управління.

Основні методологічні принципи психології управління. Взаємозв'язок і співвідношення методології і методики наукового дослідження: загальна методологія, спеціальна методологія та конкретні методи дослідження. Методи психології управління. Класифікація методів психології управління. Психологічні методи вивчення особистості в управлінні: спостереження, опитування, експерименту, вивчення документів та ін. Соціально-психологічні методи вивчення організації в структурі управління: методи соціально-психологічного впливу (переконання, навіювання, наслідування, зараження), соціометрії, групової оцінки особистості та ін. Методи, спрямовані на розв'язання управлінських завдань та прийняття управлінських рішень: "мозкового штурму", "гарної ідеї", синектики тощо.

Історія становлення психології управління як галузі психологічної науки. Основні школи управління. Особливості розвитку вітчизняної та зарубіжної психології управління.

Тема 2. Психологічна структура управлінської діяльності. Психологічний зміст функцій управління

Психологічна структура управління. Основні підходи до вивчення управлінської діяльності. Роль морально-психологічного чинника в управлінні. Поняття професійної етики в діяльності керівника.

Соціокультурна та етнопсихологічна обумовленість управлінської діяльності. Поняття "культура управління". Порівняльний аналіз японської та американської моделей управління. Європейська модель управління. Соціокультурна та етнопсихологічна характеристика вітчизняної моделі управління.

Підходи до класифікацій функцій управління.

Психологічні особливості планування. Поняття стратегічного та тактичного планування. Основні етапи розроблення та реалізації стратегії організації.

Психологія прийняття управлінських рішень. Індивідуальна та групова форми прийняття управлінських рішень. Види та типи управлінських рішень. Постановка цілей. Вимоги до цілей. Основні етапи прийняття управлінських рішень.

Організація діяльності як функція управління. Специфіка організації діяльності в умовах формальних і неформальних взаємозв'язків. Соціально-психологічні способи координації і регуляції керівником видів діяльності підлеглих.

Мотивація як функція управління. Теорії мотивації індивідів в організації: теорії потреб (К. Левін, Г. Мюррей, А. Маслоу, К. Алдерфер), двофакторна теорія мотивації Ф. Герцберга, біхевіористські теорії мотивації (Д.Б. Уотсон, М. Майер, Б.Ф.Скіннер), когнітивні теорії мотивації (Дж. Роттер, Л. Фестингер та ін.), теорія очікування В. Врума. Внутрішній і зовнішній боки мотивації людської поведінки в сфері управління. Мотив досягнення успіху і мотив уникнення невдачі (Д. Макклеланд, Д. Аткинсон, Х. Хекхаузен).

Соціально-психологічна функція. Регулювання процесів поведінки і дій робітників в організації, обміну інформацією, психологічної підтримки, особливостей ділового спілкування та ін.

Психологічні особливості контролю в організації. Вимоги до ефективного контролю.

Тема 3. Психологія особистості керівника

Поняття професійно важливих якостей керівника. Вітчизняні та зарубіжні моделі особистісних якостей керівника. Узагальнений портрет керівника за Р.Кричевським. комунікативні якості керівника.

Психологічні основи відповідальності особистості керівника. Поняття відповідальності в психології управління. Сфери вияву відповідальності в організації.

Поняття мотиваційної сфери керівника. Мотивація посадового росту. Потреба особистісного розвитку. Мотиви управлінської активності. Мотивація досягнення успіху, потреба у владі і приналежності до групи (Д. Макклелланд). Мотивація відповідальної поведінки керівника. Криза управлінської мотивації.

Поняття ролі в психології управління. Соціальна роль у професійній діяльності. Психологічна природа управлінських ролей. Класифікація ролей (Х.Мінцберг). Керівник і лідер організації. Концепції керівництва і лідерства. Керівник як новатор. Керівник як вихователь.

Суб'єктивні та об'єктивні передумови розвитку особистості керівника: наявність здоров'я, психологічна готовність до здійснення спільної діяльності, батьківська модель підприємництва, базове навчання, досвід трудової діяльності тощо. Психологічні особливості досягнення кар'єри керівником: чинники, етапи, види, індивідуальні програми розвитку.

Гендерний аспект управлінської діяльності. Жінка-керівник: стереотипи та реалії.

Тема 4. Психологія стресу у діяльності керівника.

Поняття стресу і ризику в психології управління. Стадії стресу. Ознаки стресу. Професійний стрес та чинники, що впливають на його виникнення в організаціях. Модель професійного стресу за Л.Карамушкою.

Поняття синдрому «професійного вигорання» керівника. Основні підходи до вивчення синдрому «професійного вигорання». Психологічні прояви синдрому «професійного вигорання» в управлінській діяльності.

Профілактика стресів та професійного вигорання у керівників. Ортобіоз особистості керівника.

Тема 5. Психологія стилів та типів керівництва.

Поняття стилю керівництва в психології управління. Структура стилю керівництва. Соціально-психологічні чинники стилів керівництва.

Психологічні підходи до аналізу стилів керівництва. Підхід з позиції особистісних рис щодо стилю керівництва та лідерства (Кречмер, Шелдон, якості лідера). Поведінковий підхід до вивчення стилів керівництва. Ситуаційний підхід.

Традиційна концепція управління: авторитарний, демократичний, ліберальний стилі керівництва. Новаторська концепція управління: "прихований" або "анонімний", "відкритий" ("видимий"), виконавчий, ініціативний та інші стилі керівництва.

Поняття типу керівника в психології управління. Об'єктивні й суб'єктивні чинники, що впливають на формування типу керівника.

Постать керівника в історії розвитку суспільства. Сучасні типи керівників. Соціокультурний контекст типології керівників.

Тема 6. Психологічна характеристика організації в управлінні.

Поняття організації в управлінні. Поняття організаційної структури. Формальні і

неформальні структури.

Соціально-психологічна характеристика організації. Психологічна проблема розвитку групи як структурного елементу організації. Психологічні особливості спільної діяльності в організації. Поняття колективного суб'єкту управління. Поняття структурно-рольового розподілу в групі.

Поняття команди. Феномен конкуренції. Ознаки конкурентоздатної особистості та конкурентоздатної команди. Формування конкурентоздатної команди в організації.

Поняття влади і авторитету в психології управління. Джерела влади і авторитету. Психологічні характеристики влади і авторитету. Психологія впливу керівника на підлеглих як прояв його влади і авторитету в організації.

Поняття корпоративної культури організації. Види , складові корпоративної культури організації.

Тема 7. Психологія конфліктів в управлінні та шляхи їх розв'язання.

Поняття конфлікту в психології управління. Сутність психологічних механізмів конфліктів. Підходи до класифікації конфліктів в управлінні. Види конфліктів в організації.

Основні джерела виникнення конфліктів в управлінні. Причини виникнення конфліктів, пов'язаних із психологічними особливостями учасників управлінського процесу.

Форми перебігу конфлікту в організації. Форми поведінки учасників управлінського процесу в ситуації конфлікту. Типи поведінки людини в конфлікті (метод Томаса-Кілмена). Принципи та методи подолання конфліктів в управлінні.

Роль керівника у вирішенні конфліктів підлеглих.

Формування прийняттого соціально-психологічного клімату в організації.

Тема 8. Психологія управління людськими ресурсами.

Актуальність психологічних аспектів управління кадрами. Цілі й завдання психології управління людськими ресурсами.

Психологія прогнозу та планування управлінського розвитку. Психологічні аспекти планування кадрів. Чинники впливу на процес планування. Етапи планування. Психологічні основи добору кадрів. Аналіз ефективності проведення співбесіди при прийомі на роботу. Основні вимоги до резюме. Способи і методи добору кадрів. Психологічний професійний відбір.

Оцінка діяльності персоналу: індивідуальна, групова, кадрова, експертна, психологічна. Аналіз психологічних критеріїв атестації кадрів. Дотримання соціально-психологічних вимог оцінювання персоналу організації.

Психологічні особливості проектування освіти та навчання персоналу і організації. Особистісна орієнтація сучасної освіти і навчання. Специфіка навчання та підготовки кадрів в сучасних українських організаціях.

Психологічні чинники ефективності навчання. Комунікативна підготовка персоналу. Психологічне забезпечення системи формування кадрів управління.

4. Структура навчальної дисципліни

Семестр V

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо го	у тому числі					Усьо го	у тому числі				
		л	п	ла б	Інд	с.р.		л	П	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Місце психології управління в системі наукового знання												
Тема 1. Психологія	10	2	2			6	10	1				9

управління як галузь психологічного знання												
Тема 2. Психологічна структура управлінської діяльності. Психологічний зміст функцій управління	16	2	4			10	16	2				14
Тема 3. Психологія особистості керівника	12	2	2			8	12	1	2			9
Тема 4. Психологія стресу в діяльності керівника	8		2			6	8					8
Тема 5. Психологія стилів та типів керівництва.	10	2	2			6	10					10
Тема 6. Психологічна характеристика організації в управлінні.	11	1	2			8	11	1				10
Тема 7. Психологія конфліктів в управлінні та шляхи їх розв'язання	11	1	2			8	11	1				10
Тема 8. Психологія управління людськими ресурсами.	12	2	2			8	12	2				10
	90	12	18			60	90	8	2			80

5. Теми семінарських занять

денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
	Змістовий модуль 1. Місце психології управління в системі наукового знання.	
	Тема 1. Психологія управління як галузь психологічного знання	2
	Тема 2. Психологічна структура управлінської діяльності. Психологічний зміст функцій управління	4
	Тема 3. Психологія особистості керівника	2
	Тема 4. Ортобіоз особистості керівника. Профілактика професійних стресів керівника.	2
	Тема 5. Психологія стилів та типів керівництва	2
	Тема 6. Психологічна характеристика організації в управлінні.	2
	Тема 7. Психологія управління конфліктами у сфері управління	2
	Тема 8. Психологічні особливості управління персоналом	2

Теми семінарських занять
заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
...	Тема 3. Психологія особистості керівника.	2

8. Самостійна робота
денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Тема 1. Взаємозв'язок психології управління з іншими галузями науки. Методологічні принципи психології управління. Історія становлення та розвитку вітчизняної психології управління. Розвиток психології управління в межах психології та соціології.	6
	Тема 2. Поняття професійної культури керівника. Морально-етичні принципи управлінської діяльності. Особливості японської, американської, вітчизняної, європейської моделей управління.	4
	Тема 2. Організація діяльності як функція управління. Контроль як функція управління. Вимоги до ефективного контролю. Практичне завдання: проаналізувати постановку цілей як функцію управління.	6
	Тема 3. Поняття ролі в психології управління. Соціальна роль у професійній діяльності. Психологічна природа управлінських ролей. Класифікація ролей (Х.Мінцберг). Керівник і лідер організації. Концепції керівництва і лідерства. Керівник як новатор. Керівник як вихователь. Види та етапи досягнення кар'єри керівником. Гендерні стереотипи в управлінській діяльності. Практичні завдання: Скласти психограму керівника середньої (вищої) ланки. Підібрати діагностичний інструментарій для вивчення особистості керівника.	8
	Тема 4. Поняття стресу, стадії стресу. Поняття, основні підходи до вивчення професійного стресу. Ознаки професійного стресу керівника. Поняття та ознаки синдрому «професійного вигорання» керівника. Ортобіоз особистості керівника. Практичне завдання: підібрати методики діагностики професійного стресу та синдрому «професійного вигорання» керівника.	6

	Тема 5. Чинники, що впливають на стиль та тип керівництва. Поняття типу керівника в психології управління. Об'єктивні й суб'єктивні чинники, що впливають на формування типу керівника. Сучасні типи керівників Практичне завдання: підібрати діагностичний інструментарій вивчення стилю керівництва. Дослідити власну схильність до певного типу керівництва.	6
	Тема 6 . Поняття влади і авторитету в психології управління. Джерела влади і авторитету. Психологічні характеристики влади і авторитету. Психологія впливу керівника на підлеглих як прояв його влади і авторитету в організації. Практичне завдання: опрацювати методику на визначення функціонально-рольового розподілу в групі, підібрати методику вивчення групової згуртованості колективу.	8
	Тема 7. Методи подолання конфліктів в організації. Керівник як «третейський суддя» у вирішенні конфліктів працівників. Практичне завдання: проаналізувати конфлікти в сфері управління	8
	Тема 8. Навчання та розвиток персоналу	2
	Практичне самостійне завдання 1.Скласти програму дослідження психолого-управлінського феномену (на вибір)	6
Разом		60

Самостійна робота
заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1. Місце психології управління в системі наукового знання		
	Тема 1. Основні методологічні принципи психології управління. Взаємозв'язок і співвідношення методології і методики наукового дослідження: загальна методологія, спеціальна методологія та конкретні методи дослідження. Методи психології управління. Класифікація методів психології управління. Психологічні методи вивчення особистості в управлінні: спостереження, опитування, експерименту, вивчення документів та ін. Історія становлення психології управління як галузі психологічної науки. Основні школи управління. Особливості розвитку вітчизняної та зарубіжної психології управління.	9
	Тема 2. Соціокультурна та етнопсихологічна обумовленість управлінської діяльності. Поняття "культура управління". Порівняльний аналіз японської та американської моделей управління. Європейська модель управління. Соціокультурна та етнопсихологічна характеристика вітчизняної моделі управління.	7

	<p>Тема 2. Основні етапи прийняття управлінських рішень. Організація діяльності як функція управління. Специфіка організації діяльності в умовах формальних і неформальних взаємозв'язків. Практичне завдання: проаналізувати особливості постановки цілей в управлінській діяльності.</p>	7
	<p>Тема 3. Психологічні основи відповідальності особистості керівника. Поняття відповідальності в психології управління. Сфери вияву відповідальності в організації.</p> <p>Поняття мотиваційної сфери керівника. Мотивація посадового росту. Потреба особистісного розвитку. Мотиви управлінської активності. Мотивація відповідальної поведінки керівника. Криза управлінської мотивації.</p> <p>Поняття ролі в психології управління. Соціальна роль у професійній діяльності. Психологічна природа управлінських ролей. Класифікація ролей (Х.Мінцберг). Керівник і лідер організації. Концепції керівництва і лідерства. Керівник як новатор. Керівник як вихователь.</p> <p>Практичне завдання: скласти психограму керівника (середньої, вищої ланки)</p>	9
	<p>Тема 4. Поняття стресу і ризику в психології управління. Стадії стресу. Ознаки стресу. Професійний стрес та чинники, що впливають на його виникнення в організаціях. Модель професійного стресу за Л.Карамушкою.</p> <p>Поняття синдрому «професійного вигорання» керівника. Основні підходи до вивчення синдрому «професійного вигорання». Психологічні прояви синдрому «професійного вигорання» в управлінській діяльності.</p> <p>Профілактика стресів та професійного вигорання у керівників. Ортобіоз особистості керівника.</p>	8
	<p>Тема 5. Поняття стилю керівництва в психології управління. Структура стилю керівництва. Соціально-психологічні чинники стилів керівництва.</p> <p>Психологічні підходи до аналізу стилів керівництва. Підхід з позиції особистісних рис щодо стилю керівництва та лідерства (Кречмер, Шелдон, якості лідера). Поведінковий підхід до вивчення стилів керівництва. Ситуаційний підхід. Традиційна концепція управління: авторитарний, демократичний, ліберальний стилі керівництва.</p> <p>Поняття типу керівника в психології управління. Об'єктивні й суб'єктивні чинники, що впливають на формування типу керівника.</p> <p>Сучасні типи керівників. Соціокультурний контекст типології керівників.</p> <p>Практичне завдання: підібрати діагностичний інструментарій для вивчення стилю керівництва.</p>	10
	<p>Тема 6. Психологічні особливості спільної діяльності в організації. Поняття колективного суб'єкту управління. Поняття структурно-рольового розподілу в групі.</p> <p>Поняття влади і авторитету в психології управління. Джерела влади і авторитету. Психологічні характеристики влади і авторитету. Психологія впливу керівника на підлеглих як прояв його влади і авторитету в організації.</p> <p>Поняття корпоративної культури організації. Види , складові корпоративної культури організації.</p>	10

	Практичне завдання: підібрати діагностичний інструментарій дослідження згуртованості колективу, його функціонально-рольового розподілу.	
	Тема 7. Форми перебігу конфлікту в організації. Форми поведінки учасників управлінського процесу в ситуації конфлікту. Типи поведінки людини в конфлікті (метод Томаса-Кілмена). Принципи та методи подолання конфліктів в управлінні. Роль керівника у вирішенні конфліктів підлеглих. Керівник як «третейський суддя» у вирішенні конфліктів підлеглих. Формування прийняттого соціально-психологічного клімату в організації.	10
	Тема 8. Навчання та розвиток персоналу	2
	Практичне самостійне завдання 1.Скласти програму дослідження психолого-управлінського феномену (на вибір)	8
	Разом	80

9. Індивідуальні завдання

10. Методи навчання: проблемні лекції, семінари-дискусії, звернення до попередніх знань студентів, презентації, дидактичні ігри, елементи тренінгових вправ, використання арт-терапевтичних методів самопізнання, ділові ігри, самостійні практичні завдання.

11. Методи контролю. Поточний контроль: усне та письмове опитування на згідно теми семінарських заняттях. Виступи за матеріалом самостійної роботи. Тестування. Контрольні роботи. Практичні завдання.

Програмові вимоги з психології управління

1. Предмет, об'єкт та завдання психології управління.
2. Структура та функції психології управління.
3. Основні поняття психології управління.
4. Взаємозв'язок психології управління з іншими галузями науки.
5. Методологічні принципи психології управління.
6. Загальна характеристика методів психології управління.
7. Соціально-психологічні методи вивчення особистості в управлінні.
8. Соціально-психологічні методи вивчення організації в структурі управління.
9. Методи прийняття управлінських рішень.
10. Розроблення ідей психології управління в межах соціології та психології.
11. Формування психологічних знань в теорії управління. Основні школи наукового управління.
12. Становлення та розвиток вітчизняної психології управління.
13. Становлення та розвиток зарубіжної психології управління.
14. Керівник як об'єкт психологічних досліджень.
15. Мотиваційна сфера особистості керівника.
16. Управлінські ролі керівника.
17. Спільні та відмінні риси керівника та лідера.
18. Професійно важливі якості та риси керівника.
19. Детермінанти та механізми розвитку особистості керівника.
20. Гендерний аспект управлінської діяльності: актуальність питання, ознаки чоловічого

та жіночого стилів управління, гендерні стереотипи в управлінській діяльності.

21. Поняття стилю керівництва в психології управління. Структура стилю керівництва.
22. Аналіз стилів керівництва з позиції вивчення особистісного підходу.
23. Аналіз стилів керівництва з позиції вивчення поведінкового підходу.
24. Аналіз стилів керівництва з позиції вивчення ситуаційного підходу.
25. Психологічні характеристики традиційних стилів керівництва.
26. Поняття типу керівника у психології управління. Сучасні типи керівників.
27. Соціально-психологічні чинники формування стилю та типу керівника.
28. Проблеми стресу в діяльності керівника.
29. Професійний стрес. Модель професійного стресу за Л.М.Карамушкою.
30. Синдром «професійного вигорання» в управлінців.
31. Ортобіоз особистості керівника.
32. Психологія управління стрессами у професійній діяльності керівника.
33. Поняття кар'єри. Види кар'єри. Психологічні основи управління кар'єрою керівника.
34. Сутність, місце і роль організації в управлінні. Соціально-психологічні особливості організації.
35. Психологічна структура групи як елемента організації.
36. Психологічні особливості спільної діяльності в організації.
37. Конкурентноздатна команда як чинник ефективної управлінської діяльності.
38. Функціонально-рольовий розподіл в групі .
39. Поняття корпоративної культури організації.
40. Психологія впливу керівника на підлеглих як прояв його влади та авторитету.
41. Психологічна структура управління.
42. Основні підходи до вивчення управлінської діяльності.
43. Актуальність морально-етичного чинника в управлінні. Поняття професійної етики керівника.
44. Соціокультурна та етнопсихологічна обумовленість управлінської діяльності.
45. Особливості європейської та вітчизняної моделей управління.
46. Порівняльна характеристика японської та американської систем управління.
47. Психологічні особливості планування як функції управління..
48. Специфіка, особливості та види управлінських рішень.
49. Стратегії і тактики прийняття управлінських рішень.
50. Постановка цілей в управлінській діяльності. Вимоги до цілі.
51. Психологічні основи організації діяльності як функції управління.
52. Основні теорії мотивації діяльності персоналу організації.
53. Способи мотивації персоналу організації з різними домінуючими потребами.
54. Соціально-психологічна функція управління.
55. Психологічні особливості контролю в організації як функції управління.
56. Поняття конфлікту в управлінні. Види конфліктів в управлінні.
57. Причини виникнення конфліктів, пов'язаних із психологічними особливостями учасників управлінського процесу.
58. Організаційно-управлінські причини виникнення конфліктів у сфері управління.
59. Форми та типи поведінки учасників управлінського процесу в конфлікті.
60. Профілактика виникнення конфліктів в організації.
61. Методи подолання конфліктів в управлінні.
62. Керівник як «третейський суддя» при вирішенні конфліктів персоналу.
63. Формування сприятливого соціально-психологічного клімату в організації.
64. Актуальність психологічних аспектів управління кадрами. Завдання психології управління кадрами.
65. Психологічні аспекти планування кадрів. Чинники та етапи планування.
66. Психологічні основи добору кадрів.
67. Психологічні особливості проведення співбесіди при прийомі на роботу.
68. Особливості оцінки діяльності персоналу. Види оцінювання. Аналіз критеріїв оцінювання діяльності персоналу.

роботи з матеріалом сформовані. У відповідях студента чітко простежується вміння аналізувати, диференціювати, узагальнювати інформацію, оцінювати факти, події, оцінювати факти, події та прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень. Студент опирається у знаннях не тільки на навчальні підручники, посібники, але й оперує матеріалом сучасних наукових досліджень (аналіз статей) та першоджерел.

«Добре» (4) тема засвоєна повністю, без прогалин. Сформовані вміння аналізувати, систематизувати, узагальнювати інформацію. Дано правильну відповідь на всі питання, можливі незначні неточності. Відповідь може носити переважно репродуктивний характер, немає цілісності у сприйнятті матеріалу, існують неточності у трактуванні понятійного апарату.

«Задовільно» (3) -- існують прогалини у знаннях. Відповіді неповні, не чіткі, простежується невміння інтегрувати матеріал. Студент не дає відповіді на всі питання плану семінару.

«Незадовільно» (2) – основні питання теми засвоєні мінімально, або ж не засвоєні, відсутність вміння аналізувати, систематизувати, узагальнювати інформацію, мінімальний рівень репродуктивних знань, нема відповідей на допоміжні питання.

Відповідно складені критерії оцінювання контрольних робіт

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

До методичного забезпечення належить: конспект лекцій у друкованому варіанті, що зберігається на кафедрі, розроблені плани семінарських занять і списком рекомендованої літератури, тематика рефератів, завдання на самостійну роботу, програмові вимоги до екзамену, форми контролю.

Чуйко О.М. Методичні рекомендації для проведення семінарських занять з психології управління (для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Психологія»). – Івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2010. – 138с.

Чуйко О.М. Методики і тести в психології управління: Довідково-методичний посібник . – Івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2010.—206с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Карамушка Л.М. Психологія освітнього менеджменту: Навч. посібник. – К.: Либідь, 2004. – 424с.
2. Крысько В.Г. Социальная психология: словарь-справочник. – Мн.: Харвест, 2004. – 688с.
3. Кулініч І.О. Психологія управління: Навч. посіб. – К.: Знання, 2008. –292с.

4. Лозниця В.С. Психологія менеджменту: Навч.посібник. К.:ТОВ«УВПК«Ексоб», 2000.512с.
5. Мельник Л.П. Психологія управління: Курс лекцій. – К.: МАУП, 1999. – 176с.
6. Орбан-Лембрик Л.Е. Психологія управління: Посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 568с.
7. Основи психолого-управлінського консультування: Навчальний посібник/ За наук. ред. Л.М.Карамушки. – К.: МАУП, 2002 – 136с.
8. Пірен М.І. Конфлікти і управлінські ролі: соціально-психологічний аналіз. – К.: Вид-во УАДУ, 2000.—200с.
9. Савчин М.В. Психологія відповідальної поведінки. – К.: Україна. – віта, 1996. – 130с.
10. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закладів та слухачів ін-тів післядиплом. освіти / За наук. ред. С.Д.Максименка, Л.М.Карамушки, Т.В.Зайчикової. – 2-е вид., перероб. та доповн. – К.: Міленіум, 2006. – 368с.
11. Словарь психолога-практика / Сост.С.Ю.Головин. – Мн.: Харвест, 2001.—961с.
12. Чуйко О.М. Методичні рекомендації до проведення семінарських занять з курсу «Психологія управління» (для студентів вищих навчальних закладів спеціальності «Психологія»)/О.М.Чуйко. – Івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2010. – 139с.
13. Чуйко О.М. Методики і тести в психології управління: довідково-методичний посібник/ О.М.Чуйко. – івано-Франківськ: Видавець Віктор Дяків, 2010. – 216с.
14. Швалб Ю.М., Данчева В.О. Практична психологія в економіці та бізнесі. – К.: Лібра, 1998. – 270с.
15. Шарухин А.П. Психология менеджмента: Учебное пособие. – СПб.: Речь, 2005. – 352с.
16. Урбанович А.А. Психология управления: Учебное пособие. – Мн.: Учебное пособие. – Мн.: Харвест, 2007.— с.332-349

Допоміжна

1. Бакирова Г.Х. Управление человеческими ресурсами. – СПб.: Речь, 2003. – 152с.
2. Горшкова Е.Г. Управление карьерой: Руководство по ловле золотых рыбок. – СПб.: Речь, 2007. – 206с.
3. Истратова О.Н. Справочник психолога-консультанта организации / О.Н.Истратова, Т.В.Эксакусто. – Изд. 2-е. – Ростов н/Д: Феникс, 2007. – 638с.
4. Дубиненко Е.Н. Техники подбора персонала: Искусство находить лучших. – СПб.: Речь, 2007. – 169с.
5. Коломинський Н.Л. Психологія менеджменту в освіті (соціально-психологічний аспект): Монографія. – К.: МАУП, 2000. – 286с.
6. Ложкін В.Г., Сьомін С.В., Петровська Т.В., Кисельова О.Р. Конфлікти у сумісній діяльності. – К.: Сфера, 1995. – 95с.
7. Максимов В.Е. Коучинг от А до Я. Возможно все. – СПб.: Издательство «Речь», 2004. – 272с.
8. Войнович М.В. Карамушка Л.М. Психологічні основи розв'язання управлінських конфліктів в освітніх закладах//Управління закладами середньої освіти: психологічні аспекти. – К. Ін-т психології АПН України, 2001. – С.129-149
9. Коломинський Н.Л. Основні запити управлінського персоналу комерційних організацій щодо психологічної допомоги з проблем управління// Актуальні проблеми психології. Том І.: Соціальна психологія. Психологія управління. Організаційна психологія. – К.: Інститут психології ім...Г.Костюка АПН України, 2002, частина 4. – С.216-219
10. Ткач Р.В. Поняття професійної кар'єри у психології менеджменту, її види та динаміка розвитку // Режим доступу – http://www.bdpu.org/scientific_published/psychology_2_2005/15
11. Чуйко О.М., Пілецька Л.С. Психологічні компоненти формування професійної кар'єри управлінця // Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ, 2009. – Вип. 14. – Ч.2. – С.144-153

15. Інформаційні ресурси

..... Інтернет-ресурси:

www.koob.ru

www.psylib.ru

http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/SoPs/2009_1/index.htm

<http://posibnyky.vntu.edu.ua/psihol/1rozd/r111.htm>

[http://pidruchniki.ws/15840720/psihologiya/psihologiya_upravlinnya - kulinich io](http://pidruchniki.ws/15840720/psihologiya/psihologiya_upravlinnya_-_kulinich_io)

http://www.aratta-ukraine.com/books_ua.php?id=6